

Nawoord onderzoek de gemeente en de uitvaartstichting

De rekenkamer dankt het college van burgemeester en wethouders voor zijn uitgebreide bestuurlijke reactie, waarin het ook aanvullende informatie over de huidige stand van zaken met betrekking tot de uitvaartstichting geeft.

Het college is van mening dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het besluit van de raad destijds om een beheerstichting op te richten, alleen goed kan worden beoordeeld door die aanvullende informatie daarbij te betrekken. Het college rechtvaardigt het raadsbesluit van destijds mede door te wijzen op de in de toekomst te verwachten positieve exploitatieresultaten van de stichting. De rekenkamer heeft geen oordeel over de politieke wens om graven en cremen onder te brengen in een beheersstichting. Immers, het staat de raad vrij te besluiten wat nodig is voor een goed bestuur van de gemeente. Echter, de raad moet erop kunnen vertrouwen dat hij op het moment van besluitvorming beschikt over volledige, juiste, tijdige, relevante en inzichtelijke informatie. Dat was ook de insteek van het rekenkameronderzoek.

De reactie van het college is zeer uitgebreid. Hieronder gaat de rekenkamer in op enkele punten uit de bestuurlijke reactie, waarvan zij inschat dat deze voor de raadsbehandeling van het rekenkamerrapport het meest relevant zijn:

- De bestuurlijke reactie wijst op de exploitatiebegroting van de stichting en een toelichting op de financiële effecten van de oprichting van de stichting. Deze stukken waren als geheime bijlagen bij het oprichtingsraadsvoorstel van juni 2016 gevoegd. Het college stelt dat de raad met deze stukken inzicht had in de kosten en opbrengsten. Uiteraard heeft de rekenkamer kennisgenomen van de inhoud van de geheime bijlagen. De rekenkamer heeft dan ook niet geconcludeerd, zoals het college in zijn reactie aangeeft, dat deze overzichten niet bij de raad bekend waren. Deze overzichten bieden echter geen volledig inzicht in de kosten. Zo ontbreken de kosten voor het – toen reeds bekende – achterstallige onderhoud. Bovendien worden in het exploitatieoverzicht over de periode 2012 tot en met 2016 andere inkomsten en kosten gepresenteerd dan in het oprichtingsraadsvoorstel (juni 2016). In de geheime bijlagen is sprake van aanzienlijke overschotten en in het oprichtingsraadvoorstel juist van verliezen. De rekenkamer blijft dan ook bij haar conclusies dat de huidige en toekomstige kosten voor het onderhoud niet volledig bekend waren en dat de besluitvorming van de raad daarmee niet was gebaseerd op een degelijke businesscase;
- Het college verwijst naar toekomstige positieve resultaten van de stichting. De rekenkamer oordeelt echter over de cijfers die ten tijde van de oprichting bekend waren. Bovendien is de rekenkamer vooral geïnteresseerd in kosten en opbrengsten van de verzelfstandiging voor de *gemeente*. De verwachte positieve resultaten van de *stichting* zijn minder van belang, omdat de gemeente niet deelt in positieve resultaten van de stichting;
- In het oprichtingsraadsvoorstel van juni 2016 wordt verwezen naar een voorziening voor het onderhoud aan graven. Er was echter daarvoor geen voorziening. Het college stelt dat de (wel geboekte) transitorische post feitelijk exact hetzelfde werkt als een voorziening: vooruit ontvangen bedragen voor het onderhoud van graven komen op deze balanspost terecht en kosten van het onderhoud worden hieruit gedekt. Een transitorische post biedt de raad echter veel minder inzicht dan een voorziening. Het ontbreken van de voorziening is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) onjuist;
- Het college gaat in op de conclusie van de rekenkamer dat begrippen als “winst” en “verlies” niet correct worden gebruikt in raadsvoorstellen en jaarstukken en geeft aan dat in de toekomst beter te zullen doen. In de bestuurlijke reactie geeft het college aan dat er in 2010 en 2011

exploitatietekorten op begraven waren van respectievelijk € 230.00 en € 424.000. Echter, ook dit zijn cijfers ten opzichte van de begroting en niet de daadwerkelijk gerealiseerde saldi van baten en lasten;

- Het college geeft aan het oneens te zijn met de conclusie van de rekenkamer dat de exploitatie niet verlieslatend was. Dit is echter niet de conclusie van de rekenkamer. De rekenkamer concludeert dat er wel sprake was van verlies in enige jaren, maar soms ook van winst. Het gemiddelde verlies in de jaren 2012 tot en met 2015 was € 55.500 per jaar. In 2015 was er sprake van een bescheiden winst van € 70.000. Het college stelt dat de incidentele bate uit 2015 niet moet worden meegeteld in het positieve saldo van dat jaar. De rekenkamer is van mening dat alleen door zowel de incidentele als de structurele baten én lasten over alle jaren mee te nemen in de jaarsaldi, een eerlijk beeld ontstaat van de exploitatieresultaten.

De rekenkamer beoogt met bovenstaande toelichting verduidelijking te geven op enkele in de reactie van het college genoemde punten en ziet uit naar de behandeling van het rapport in de gemeenteraad.

Namens de Rekenkamer Hilversum,

dr. Robert Elenbaas
voorzitter